

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **WORLD SERVIS a. s.**, se sídlem Masarykovo nám. 10, Karviná, Fryštát, zast. JUDr. Alexanderem Nettem, advokátem se sídlem Hlavní 40, Brno, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Ostravě**, se sídlem Na Jízdárně 3, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2011, č. j. 22 Af 22/2011 - 13,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Dne 20. 2. 2011 byla Krajskému soudu v Ostravě doručena žaloba, jíž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2010, č. j. 5924/10-1301-804127, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce proti celkem 25 rozhodnutím Finančního úřadu v Karviné ve věci daně z přidané hodnoty za některá zdaňovací období let 2005 až 2007.

V žalobě vedle označení zmiňovaných rozhodnutí žalovaného a správce daně prvního stupně žalobce pouze vymezil rozsah žaloby tak, že uvedená rozhodnutí napadá v plném rozsahu; žalobce rovněž uvedl, že navrhuje zrušení rozhodnutí žalovaného. V žalobě jsou dále nadepsány následující rubriky: *„Skutkové a právní důvody, pro něž*

žalobce považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné“, „*Rozpor rozhodnutí s právními předpisy*“ *a* „*Nesprávnost rozhodnutí*“, a to vždy se sdělením, že žalobce ve lhůtě 10 dnů od podání žaloby tyto jednotlivé části žaloby odůvodní a ve stejné lhůtě též učiní konkrétní důkazní návrhy.

Na výzvu krajského soudu žalovaný sdělil, že žalobou napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 20. 12. 2010, což žalovaný doložil kopií doručenky, jež byla založena do spisu. Krajský soud následně usnesením ze dne 31. 3. 2011, č. j. 22 Af 22/2011 - 13, žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

V odůvodnění usnesení krajský soud nejprve konstatoval, že žalobce v žalobě neuvedl žádné žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. s tím, že skutkové a právní důvody, pro které uvedené rozhodnutí napadá, doplní ve lhůtě 10 dnů od podání žaloby. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2004, č. j. 4 Azs 3/2004 - 48, dostupný na www.nssoud.cz, krajský soud dále zdůraznil, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu musí žaloba obsahovat nejen obecné náležitosti podání stanovené v § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s., ale zejména základní náležitosti žaloby vymezené v § 71 odst. 1 písm. a) až f) s. ř. s. Neobsahuje-li žaloba žádný žalobní bod, lze jej doplnit jedině ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 s. ř. s.), přičemž soud není povinen žalobce vyzývat k odstranění takové vady žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by zjevně odporovala zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován.

V posuzované věci, jak dále konstatoval krajský soud, bylo žalobou napadené rozhodnutí žalobci doručeno dne 20. 12. 2010. Dvouměsíční lhůta pro podání žaloby tudíž dle krajského soudu uplynula dne 20. 2. 2011 a žalobce podal předmětnou žalobu právě dne 20. 2. 2011, tj. v poslední den zákonné lhůty. Tato žaloba nicméně neobsahovala žádné žalobní body, přičemž její případné řádné doplnění by vzhledem k meznímu datu podání žaloby mohlo nastat až po té, co uplynula lhůta k jejímu podání. Krajský soud tedy uzavřel, že absence žalobních bodů v předmětné žalobě je v daném případě neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení, pro který nelze v řízení pokračovat. Krajský soud tudíž žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, kterou opřel o důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel tedy namítá nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

Konkrétně stěžovatel v kasační stížnosti rozporuje závěr krajského soudu, podle kterého předmětná žaloba neobsahuje žádný žalobní bod. Podle stěžovatele žaloba „*žalobní body ve smyslu § 37 odst. 2, 3 a § 71 odst. 1 písm. a) - f) s. ř. s.*“ obsahuje. Pokud krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není způsobilá k projednání, byl krajský soud dle názoru stěžovatele povinen postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s., jenž stanoví: „*Předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.*“ Podle názoru stěžovatele z citovaného

ustanovení vyplývá povinnost soudu vyzvat podatele k opravě nebo k odstranění vad podání a stanovit mu k tomu lhůtu.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud v prvé řadě připomíná, že v případě, že je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, je Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti oprávněn toliko zkoumat, zda rozhodnutí krajského soudu a důvody, o které se toto rozhodnutí opírá, jsou v souladu se zákonem; jeho úkolem není přímo přezkoumávat samotné žalobou napadené správní rozhodnutí, nýbrž prověřovat, zda soud při takovémto přezkumu postupoval a uvažoval správně. Rozsah přezkumu rozhodnutí soudu je tak vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí. Jestliže tedy krajský soud žalobu odmítl a věc samu neposuzoval, může Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti pouze přezkoumat, zda krajský soud správně posoudil podmínky pro odmítnutí žaloby, nemůže se však již zabývat námitkami týkajícími se merita, tedy toho, zda správní rozhodnutí je zákonné či nikoli (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 As 44/2008 - 80, dostupný na www.nssoud.cz).

Stěžovatel zpochybňuje závěr krajského soudu, podle kterého předmětná žaloba neobsahovala žádné žalobní body. Stěžovatel je dále toho názoru, že krajský soud měl povinnost podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzvat stěžovatele k odstranění vad žaloby; po jejich odstranění pak měl krajský soud předmětnou žalobu meritorně projednat.

Otázkou formulace žalobních bodů a dále otázkou, jak má krajský soud postupovat v případě, že obdrží žalobu, která neobsahuje žádný žalobní bod, se Nejvyšší správní soud již mnohokrát zabýval, v nedávné době např. v rozsudku ze dne 17. 6. 2011, č. j. 5 Afs 89/2010 - 47, dostupném na www.nssoud.cz nebo v rozsudku ze dne 23. 6. 2011, č. j. 5 Afs 6/2011- 42, www.nssoud.cz, který se týkal obdobné věci stěžovatele, jako je věc nyní posuzovaná. V těchto rozsudcích zdejší soud obsáhle citoval ze své bohaté prejudikatury k dané otázce, jakož i z relevantních rozhodnutí Ústavního soudu. V nyní posuzované věci tedy postačí tuto argumentaci v příslušném rozsahu převzít, samozřejmě se zohledněním případných skutkových odlišností, které však nejsou takové povahy, aby vedly Nejvyšší správní soud k odlišným závěrům.

Obecně lze konstatovat, že soudní řád správní stanoví pro každé podání účastníka vůči soudu určité náležitosti, jež toto podání musí splňovat. Pokud je nesplňuje, definuje

zákon postup soudu při doplňování náležitostí podání a odstraňování jeho vad. Rovněž definuje další postup soudu a právní následky toho, není-li podání doplněno a vady odstraněny (§ 37 s. ř. s.).

Náležitosti žaloby v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.) vyplývají v první řadě z § 37 s. ř. s. (zejm. z jeho třetího odstavce), kde jsou stanoveny obecné náležitosti každého podání adresovaného soudu, které se vztahují na všechna řízení podle soudního řádu správního, pokud z jeho ustanovení o jednotlivých typech řízení neplyne (ať již přímo nebo z povahy věci), že podání některé z náležitostí podle § 37 s. ř. s. v rámci daného konkrétního typu řízení nemusí splňovat. Podle § 37 odst. 3 věty první s. ř. s. „*musí být z každého podání zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno*“. Další náležitosti podání však jsou pro žalobu proti rozhodnutí správního orgánu stanoveny v § 71 s. ř. s., podle něhož „*musí žaloba kromě obecných náležitostí podání obsahovat a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, b) označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, c) označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, d) žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, e) jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést, f) návrh výroku rozsudku*“ (odstavec 1). Podle § 71 odst. 2 věty druhé a třetí s. ř. s. „*žalobce může kdykoli za řízení žalobní body omezit. Rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby*“. V souladu s § 72 odst. 1 s. ř. s. lze „*žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje*“.

S ohledem na uvedené tedy musí Nejvyšší správní soud posoudit, zda předmětná žaloba obsahovala alespoň jeden žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Pokud stejně jako krajský soud dospěje k závěru, že nikoliv, bude se muset zabývat otázkou, zda krajský soud postupoval správně, když žalobu stěžovatele podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl, aniž by jej podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzval k odstranění uvedených vad, tj. k doplnění žaloby o žalobní body.

Předmětná žaloba stěžovatele obsahovala obecné náležitosti podání podle § 37 odst. 3 s. ř. s., krajský soud nicméně shledal, že toto podání stěžovatele nesplňovalo náležitosti žaloby, jak je stanoví § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení žaloba kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení, doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004 - 52, publikovaný pod č. 488/2005 Sb. NSS, ze starší judikatury srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 1. 1993, č. j. 6 A 85/92 - 5, uveřejněné pod č. 19/1994 Správního práva).

K požadavku na řádnou formulaci žalobních bodů lze dále odkázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikovaný pod č. 835/2006 Sb. NSS: „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých" nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Konkretizace faktů dostatečně substancovanými žalobními body je důležitá nejen z hlediska soudu, tj. pro stanovení programu sporu a vytýčení mezí, v nichž se soud může v souladu s dispoziční zásadou pohybovat, ale má význam i pro žalovaného*."

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v „*důsledku přísné dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. (...) Přitom zákon stanoví, že žaloba musí vždy obsahovat alespoň jeden žalobní bod (viz 2. věta ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s.). Pokud žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, jak vyplývá z citovaného ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. Není však dána zákonná povinnost soudu v těchto případech vždy vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť – takto široce pojímaná – povinnost soudu by zjevně odporovala zmíněné zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován*" (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS, nebo obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2004, č. j. 4 Azs 3/2004 – 48, dostupný na www.nssoud.cz, na který v kasační stížností napadeném usnesení krajský soud sám odkazoval). Ústavní souladnost tohoto přístupu byla potvrzena v usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. IV. ÚS 613/03, jímž byla odmítnuta ústavní stížnost proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, pro nepřípustnost z důvodu nevyčerpání všech právních prostředků k ochraně práva. Toto nevyčerpání shledal Ústavní soud v „*nedbání o ochranu vlastních práv*" stěžovatele, jenž proti rozhodnutí správního orgánu brojil pouze podáním neobsahujícím žalobní body obdobně jako v případě nyní posuzovaném.

Otázkou formulace žalobních bodů a poučovací povinností soudu při odstraňování vad žaloby se zabýval nejnověji rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, publikovaném pod č. 2162/2011 Sb. NSS. V tomto rozhodnutí se rozšířený senát přiklonil k výkladu, podle něhož „*je nutno za žalobní bod považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byť i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí*". Povinnost vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vznikne podle rozšířeného senátu krajskému soudu tehdy, bude-li žaloba podaná v zákonné lhůtě obsahovat žalobní bod alespoň v takto vymezené míře konkrétnosti. Rozšířený senát rovněž zdůraznil, že „*lhůta stanovená v § 71 odst. 2 větě druhé a třetí dopadá nejen na případy, kdy žalobce doplní vedle již obsažených další (nový) žalobní bod, ale i na případy, kdy v žalobě neuvedl žalobní bod žádný; jen v těchto případech*

uplyne zákonná lhůta (§ 72 odst. 1 s. ř. s.) marně, ve všech ostatních případech je na místě postup dle § 37 odst. 5 s. ř. s.“. Jinými slovy, pokud žalobce neformuluje ani v nejhrubších rysech, s čím v rozhodnutí nesouhlasí, ve lhůtě pro podání žaloby, nevzniká krajskému soudu povinnost vyzývat žalobce k odstranění vady žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Závěr, že správní žaloba musí obsahovat žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby, potvrdil také Ústavní soud v nálezu ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09 (9/2010 Sb.), v němž bylo uvedeno mimo jiné, že „*žaloba ve správním soudnictví musí žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby obsahovat. Pokud tomu tak není, je podání pouhým oznámením záměru obrátit se na správní soud se žalobou, které ovšem nemá i při extenzivním výkladu pojmu žalobní bod žádné relevantní účinky*“.

Vzhledem k uvedenému posoudil Nejvyšší správní soud žalobu stěžovatele shodně s krajským soudem jako blanketní. Stěžovatel v žalobě pouze obecně konstatuje, že napadené rozhodnutí žalovaného je v rozporu s (blíže neurčenými) právními předpisy a dále že je nesprávné. Taková obecná tvrzení o nezákonnosti, resp. nesprávnosti napadeného rozhodnutí zcela jistě neodpovídají nárokům, které na formulaci žalobních bodů ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. klade citovaná judikatura, když z nich nejsou ani v hrubých rysech zřejmé skutkové děje a okolnosti, jež by se vztahovaly konkrétně k případu stěžovatele a které by stěžovatel považoval za relevantní k jím tvrzené nezákonnosti správního rozhodnutí. Správní soudnictví je přitom ovládáno dispoziční a koncentrační zásadou. Žalobní body stanoví meze přezkumu napadeného správního rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Správní soud není povinen ani oprávněn za žalobce konkrétní důvody nezákonnosti správního rozhodnutí dovozovat, tedy z vlastní iniciativy nahrazovat projev vůle žalobce a sám vyhledávat vady napadeného správního aktu (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 3. 1999, sp. zn. I. ÚS 164/97, a ze dne 19. 11. 1999, sp. zn. IV. ÚS 432/98).

Nejvyšší správní soud konstatuje, že s ohledem na datum doručení žalobou napadeného rozhodnutí uplynula v posuzovaném případě dvouměsíční lhůta podle § 72 odst. 1 s. ř. s. pro podání žaloby v pondělí dne 21. 2. 2011, neboť jinak by poslední den lhůty (20. 2. 2011) připadl na neděli (viz § 40 odst. 3 s. ř. s.). Ze soudního spisu dále vyplývá, že stěžovatel předmětnou žalobu podal a soudu byla doručena právě dne 20. 2. 2011, tj. předposlední den lhůty (nikoliv tedy poslední den lhůty, jak uvedl krajský soud, což ovšem na správnosti jeho závěrů nic nemění).

Účelem § 37 odst. 5 s. ř. s. je upozornit podatele na vady podání, vyzvat ho k jejich odstranění, stanovit mu k tomu lhůtu a upozornit ho na následky spojené s neodstraněním vad. Lze-li určitou náležitost žaloby účinně uvést či doplnit jen v zákonem stanovené nepřekročitelné lhůtě, má smysl vyzývat k takovému doplnění pouze tehdy, bude-li to vůbec „technicky“ proveditelné a smysluplné. Z nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 392/01, vyplývá, že soud je povinen takovou výzvu učinit, je-li objektivně možné, že by žalobce žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby doplnil (u uvedené věci Ústavní soud shledal lhůtu pěti dnů dostatečnou pro nutnost poučení o důsledcích nedoplnění žalobního bodu). V přiměřené lhůtě po doručení žaloby na soud (tedy zpravidla v řádu několika dnů po doručení) se krajský soud musí s obsahem žaloby seznámit přinejmenším do té míry, aby si mohl učinit úsudek o tom, zda má předepsané

náležitosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, č. j. 7 As 15/2010 - 56, www.nssoud.cz).

Z uvedeného vyplývá, že v posuzovaném případě bylo nutné ve lhůtě pro podání žaloby učinit dva úkony, aby bylo možné žalobu věcně projednat: krajský soud by nejprve musel stěžovatele vyzvat k doplnění žalobních bodů s poučením, že nebude-li žaloba v této lhůtě doplněna o žalobní body, bude podání odmítnuto; následně by stěžovatel na takovou výzvu krajského soudu musel reagovat a podání doplnit o žalobní body do konce lhůty podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Tyto úkony by však bylo namístě činit teprve poté, co by krajský soud měl postaveno najisto, kdy v daném případě uplyne lhůta k podání žaloby, neboť soudy nejsou oprávněny svými úkony jakkoliv prodlužovat lhůtu k podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s.

Podle § 36 odst. 1 s. ř. s. je *„soud povinen poskytnout účastníkům řízení poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu“*. Vzhledem k obsahu předmětné žaloby nelze pochybovat o tom, že si stěžovatel byl vědom nedostatků podané žaloby. Nebylo tedy nezbytné mu výslovně sdělovat, že žaloba neobsahuje žalobní bod, a postačilo, avšak jen v případě, že by to bylo z časového hlediska smysluplné a že by si takový úsudek mohl soud učinit již ze samotného obsahu žaloby, stěžovatele upozornit, že žalobní body je nutno uplatnit dříve než ve lhůtě, kterou v žalobě ohlásil, neboť jen tak k nim bude možno přihlédnout.

V podané žalobě zástupce stěžovatele označil rozhodnutí žalovaného číslem jednacím a uvedl datum jeho vydání, neuvedl však, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno, byť mu tak ukládá § 71 odst. 1 písm. a) s. ř. s., natož aby ke svému podání přiložil kopii napadeného rozhodnutí (§ 71 odst. 2 s. ř. s.) a případně i kopii doručenky, kterou by datum doručení rozhodnutí doložil. Krajský soud tedy neměl k dispozici žádný podklad, z něhož by mohl přesně určit počátek a tudíž i konec běhu lhůty pro podání žaloby. Krajský soud tedy nejprve přípisem vyzval žalovaného, aby soudu sdělil, kdy bylo rozhodnutí žalovaného stěžovateli doručeno. Tento údaj byl totiž nezbytný pro posouzení včasnosti podané žaloby, bez něho tedy krajský soud nemohl stěžovatele poučit o následku nedoplnění žalobních bodů v zákonem stanovené lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), neboť nebylo postaveno najisto, kdy měla lhůta pro podání žaloby uplynout. Krajský soud z odpovědi žalovaného zjistil, že lhůta pro podání žaloby již uplynula, proto dne 31. 3. 2011 rozhodl o odmítnutí podané žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Krajský soud jistě měl úkon spočívající ve zjištění data doručení žalobou napadeného rozhodnutí učinit dříve než až po měsíci od obdržení žaloby. Nicméně na straně druhé po něm za daných okolností nebylo reálné požadovat, aby vměstnal úkony spočívající ve zjištění data doručení žalobou napadeného rozhodnutí u žalovaného a následné výzvy stěžovateli do tak krátkého času, aby stěžovatel měl ještě možnost tuto žalobu doplnit o žalobní body, jestliže na celý tento postup bylo k dispozici nanejvýš jediný pracovní den. Prodlení krajského soudu s prvním úkonem v této věci tedy nemělo v daném případě vliv na zákonnost jeho rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Jen na okraj lze poznamenat, že stěžovatel v daném případě žalobu nedoplnil ani v jím avizované lhůtě 10 dnů od podání žaloby, ale až dne 14. 4. 2011, tedy bezmála dva měsíce po podání žaloby.

Lze tak uzavřít, že v řešeném případě byla lhůta jediného pracovního dne příliš krátká na to, aby krajský soud mohl spolehlivě ověřit okamžik doručení žalobou napadeného rozhodnutí stěžovateli, následně stěžovatele vyzývat k odstraňování vad podané žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a aby stěžovatel mohl ještě v této lhůtě vady odstranit. Krajský soud si opatřil od žalovaného informaci o doručení napadeného rozhodnutí, z níž seznal, že již nebylo možné stěžovatele vyzývat k doplnění žalobních bodů, neboť lhůta pro podání žaloby uplynula dne 21. 2. 2011. Skutečnost, že zástupce stěžovatele komunikoval se soudem elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, na této skutečnosti nemohla v řešeném případě ničeho změnit, neboť před uplynutím lhůty pro podání žaloby nebylo postaveno najisto, kdy lhůta pro podání žaloby uplyne a krajský soud nemohl tedy okamžitě po té, co žalobu obdržel, na ni reagovat výzvou k jejímu doplnění. V posuzovaném případě bylo krajskému soudu objektivně znemožněno, aby stěžovatele vhodným způsobem vyzval k odstranění vad podání podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 2 As 69/2008 - 148, www.nssoud.cz).

Konečně lze ještě doplnit, že procesní postup účastníků řízení, včetně toho, zda žalobce podá žalobu až v samém závěru lhůty, kdy tak může učinit, souvisí s jeho procesní odpovědností a musí nést případné důsledky, které z jeho vlastního načasování takových kroků plynou. Tak je tomu i u stěžovatele. V řešeném případě to platí tím spíše, že zástupce stěžovatele je advokátem, tedy profesionálem, který má svým klientům zajistit odbornou pomoc, měl by být tedy i nepochybně obeznámen s okolnostmi podání správní žaloby, resp. s jejími náležitostmi. Samotný účel zastoupení je totiž zřejmý: profesionál má garantovat kvalifikované uplatňování práv účastníka řízení (k tomu srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st 1/96).

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud zcela správně žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl, neboť stěžovateli se v žalobní lhůtě nepodařilo uvést žádný žalobní bod. V řízení tedy nebyla, a to neodstranitelně, splněna podmínka řízení spočívající v tom, že v žalobě musí být účinně uplatněn, byť třeba i jen v nejhrubších rysech, alespoň jeden žalobní bod.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů řízení, ze spisu však nevyplývá, že by mu takové náklady v řízení o kasační stížnosti vznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 14. října 2011

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu